

ผลการวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

ในบทที่ 4 นี้ จะเป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วน of รูปแบบ วิธีการนำเสนอ และคุณค่าของข่าวที่พบในรายการข่าววิทยุกระจายเสียง โดยจัดแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์รูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

การวิเคราะห์วิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

การวิเคราะห์คุณค่าของข่าวในรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

การวิเคราะห์รูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

ผลจากการศึกษารายการข่าววิทยุกระจายเสียงที่เลือกมาเป็นตัวอย่างจำนวน 10 รายการ จะพบว่า มีรูปแบบของรายการที่แตกต่างกัน สามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. รายการข่าวประเภทเป็นทางการ
2. รายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ

1. รายการข่าวประเภทเป็นทางการ เป็นรายการข่าวที่จัดขึ้นโดยฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือรายการข่าวที่ผลิตโดยบริษัทเอกชนที่รับจ้างผลิตรายการข่าวให้กับสถานี มีลักษณะเป็นข่าวราชการ ข่าวนโยบายของรัฐบาล และการรายงานข่าวเหตุการณ์สำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ เป็นข่าวที่มีแบบแผน มีความถูกต้องชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือสูง โดยมีลักษณะการออกอากาศเป็นช่วงเวลาตลอดทั้งวัน และ ออกอากาศหลาย ๆ สถานีพร้อมกันมีความยาวของรายการตั้งแต่ 5-30 นาที มีกระบวนการทำข่าวคล้ายกับองค์กรหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วย บรรณาธิการข่าว และกองบรรณาธิการที่มีการจัดแบ่งผู้สื่อข่าวประจำสายต่างๆ เป็นผู้รายงานเหตุการณ์เข้ามา เพื่อนำมาเรียบเรียง และให้

บรรณาธิการข่าวเป็นผู้คัดเลือกออกอากาศต่อไป รายการข่าวประเภทนี้ได้แก่ รายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รายการข่าวทุกต้นชั่วโมง และกลางชั่วโมงของสถานีวิทยุ ท.ท.ท. รายการข่าวทุกต้นชั่วโมงของสถานีวิทยุ 919 กรป.กลาง รายการข่าวด่วนพล 1 ทางสถานีวิทยุกองพลที่ 1 รักษาพระองค์

จากลักษณะรายการข่าวประเภทเป็นทางการยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบคือ

1. รายการข่าวรวม (Integrated news broadcast)
2. รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง (Minor bulletins or news in brief)

1. รายการข่าวรวม (Integrated news broadcast) เป็นรูปแบบหนึ่งของรายการข่าวประเภทเป็นทางการ เป็นรายการข่าวที่ประกอบขึ้นจากรูปแบบข่าวหลายรูปแบบ นำมารวมกัน ได้แก่ ข่าวอ่าน การรายงานข่าว ข่าวประกอบเสียง ข่าวพยากรณ์อากาศ และการวิเคราะห์ข่าวที่มีการแบ่งสัดส่วนกันอย่างชัดเจน บางครั้งเรียกรายการข่าวในลักษณะนี้ว่านิตยสารข่าว (News magazine) มีความยาวของรายการประมาณ 30 นาที เป็นการออกอากาศตามเวลาที่กำหนดโดยมีผู้ดำเนินรายการหลักเป็นผู้เชื่อมโยงรายการข่าวแต่ละช่วงเข้าด้วยกัน และข่าวที่เสนอในรายการข่าวรวมจะเป็นข่าวที่มีความสำคัญมาก (Hard news) หรือข่าวหลักที่ประชาชนทั่วไปให้ความสนใจ รายการข่าวรวม ที่พบในการศึกษาครั้งนี้คือ รายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

รูปแบบรายการข่าวรวม มีการแบ่งสัดส่วนของรายการตามความเหมาะสมได้แก่

1.1) ข่าวอ่าน เป็นข่าวที่ผู้ประกาศอ่านจากต้นฉบับข่าว เป็นข่าวที่มีความสำคัญทั้งข่าวภายในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา และ พยากรณ์อากาศ โดยแบ่งเป็นผู้ประกาศหลัก และผู้ประกาศร่วม ผู้ประกาศหลักจะเป็นผู้เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของรายการข่าวประเภทนี้เข้าด้วยกัน ส่วนผู้ประกาศร่วมจะอ่านเฉพาะช่วงใดช่วงหนึ่งเท่านั้น เช่น อ่านข่าวพยากรณ์อากาศข่าวกีฬา ฯลฯ และ รายการข่าวภาคถ่ายทอดของวิทยุ

กระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีการอ่านข่าวแบ่งกันระหว่างผู้ประกาศหลักและผู้ประกาศร่วมด้วย

1.2) การรายงานข่าวจากสถานที่เกิดเหตุการณ์จริง มีลักษณะเป็นการรายงานโดยผู้สื่อข่าวจากสถานที่เกิดเหตุจริง การสัมภาษณ์สด การโทรศัพท์สายตรง รายงานข่าวเข้ามาในรายการรวมไปถึงข่าวประกอบเสียง (News Reel) ที่จะช่วยทำให้เกิดความหลากหลายของเสียง และได้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าวโดยตรง

1.3) การวิเคราะห์ข่าว สำหรับการวิเคราะห์ข่าวภายในประเทศ จะวิเคราะห์เฉพาะข่าวเศรษฐกิจ และสังคมเท่านั้น แต่ส่วนใหญ่จะวิเคราะห์ข่าวต่างประเทศ และหลีกเลี่ยงไม่วิเคราะห์ข่าวการเมือง ทั้งนี้เนื่องจากวิทยุกระจายเสียงเป็นของรัฐบาลมีระเบียบข้อบังคับหลายประการที่ไม่ให้แสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์การเมือง

2. รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง หรือรายการสรุปข่าวรอง หรือข่าวย่อย (Minor bulletins or news-in brief) จัดเป็นรายการข่าวประเภทเป็นทางการเช่นกัน เป็นรายการข่าวที่คั่นระหว่างรายการ ซึ่งรายการข่าวรูปแบบนี้จะเป็นข่าวสั้นทุกต้นชั่วโมง เช่น 9.00 10.00 11.00 น. ฯลฯ หรือบางสถานีอาจจะจัดทุกครึ่งชั่วโมง เช่น 9.30 10.30 11.30 น. ฯลฯ โดยออกอากาศเป็นช่วงเวลาติดต่อกันตลอดวัน มีความยาวรายการครึ่งละ 3-5 นาที ข่าวที่นำเสนอเป็นข่าวใหม่ล่าสุด ทันเหตุการณ์มากที่สุด และสำคัญที่สุดที่เพิ่งได้รับในระยะเวลา 1 ชั่วโมง หรือ ครึ่งชั่วโมงก่อนออกอากาศ หรือข่าวที่มีความคืบหน้ามาเสนอต่อเนื่องกันทุกชั่วโมง ซึ่งข่าวที่นำเสนอในรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง มีลักษณะกระชับกระทัดรัดเหมาะสมกับเวลา อาจจะเป็นข่าวอ่าน ที่ผู้ประกาศอ่านจากต้นฉบับที่มีการเรียบเรียงอย่างเป็นทางการ หรือรายการข่าวประกอบเสียง การรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวจากเหตุการณ์จริงรายการข่าวประเภทนี้ได้แก่ รายการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. รายการข่าวภาคปกติของสถานีวิทยุกระจายเสียง 919 กรป. กลาง รายการข่าวด่วน พล.1 ของสถานีวิทยุกองพลที่ 1 รักษาพระองค์

รูปแบบรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง เป็นรายการข่าวที่พบในรายการข่าววิทยุกระจายเสียงระบบเอฟ.เอ็มเป็นส่วนใหญ่ และมีความคล้ายคลึงกันทุกสถานี คือเริ่มจากเพลงประจำ

รายการหรือเพลงประจำสถานี ผู้ประกาศบอกชื่อสถานีและเวลาในขณะนั้น ต่อด้วยโฆษณาช่วงหัวรายการ และผู้ประกาศอ่านข่าวประมาณ 1-3 ข่าว ต่อด้วยโฆษณาช่วงท้ายรายการหรืออาจจะไม่มีก็ได้ จากนั้นผู้ประกาศบอกเวลาที่จะเสนอข่าวครั้งต่อไป และปิดท้ายด้วยเพลงประจำรายการ แต่สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ไม่มีโฆษณาก็ตัดโฆษณาช่วงหัวและช่วงท้ายรายการออกไป

ผู้รับผิดชอบผลิตรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมงของแต่ละสถานีได้กล่าวถึงรูปแบบรายการที่มีความคล้ายคลึงกันว่า

"สำหรับรายการข่าวทุกต้นชั่วโมงของ ท.ท.ท. เป็นข่าวอ่านที่เรียบเรียงมาจากผู้สื่อข่าวและหนังสือข่าวของสำนักข่าวไทย ประมาณ 3 นาที 1 ได้ประมาณ 2-3 ข่าว ส่วนรายการข่าวทุกครึ่งชั่วโมง ประมาณ 2 นาที จะเป็นรายงานข่าวจากผู้สื่อข่าว โดยผู้สื่อข่าวออกไปรายงานสดนอกสถานที่ เป็นการรายงานจากสถานที่เกิดเหตุ หรือเป็นการสัมภาษณ์ ทำเป็นข่าวประกอบเสียง ผู้สื่อข่าววิทยุจะมีไว้เพื่อเจาะข่าวสำคัญ ๆ" (ศราวณี หวังสมุทร : สัมภาษณ์)

"ข่าวภาคย่อยของสถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ ใช้เวลาไม่เกิน 4 นาที ทั้งข่าวอ่านและข่าวเสียงอย่างละไม่เกิน 2 นาที สำหรับข่าวเสียงให้ผู้สื่อข่าวรายงานเข้ามา ถ้ามีข่าวสำคัญแต่ละวันจะรายงานข่าวตามมาทุกชั่วโมง" (ณรงค์ ไกรสรทองศรี : สัมภาษณ์)

"ในแต่ละครั้งเสนอข่าวได้ประมาณ 3 นาทีครึ่งโดยปกติประมาณ 3 ข่าวจะเป็นข่าวอ่านสรุปเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั่วโมงนั้น และมีข่าวประกอบเสียง การโทรศัพท์สัมภาษณ์ และนำออกอากาศไม่เกินข่าวละ 1 นาทีครึ่ง (สุภกิติ สหเวชภัณฑ์ : สัมภาษณ์)

นอกจากนี้สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ผลิตรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง จะผลิตข่าวประมาณวันละ 7-9 ช่วงเวลา ซึ่งการที่ข่าวสั้นทุกชั่วโมงจะต้องเสนอวันละหลาย ๆ ช่วงเวลาติดต่อกันเพราะจะต้องมีการติดตาม ข่าวที่เกิดขึ้นตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดหรือบันทึกเทปไปยังสถานีวิทยุในเครือข่ายในเวลาเดียวกันหรือในเวลาใกล้เคียงกัน เช่น

รายการข่าวย่อทุกครั้งชั่วโมงของสถานีวิทยุกระจายเสียงกรมประชาสัมพันธ์ ที่ถ่ายทอดไปยังสถานีวิทยุกระจายเสียงเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์ทั่วประเทศมากกว่า 50 สถานี รายการข่าวภาคปกติของสถานีวิทยุกระจายเสียง 919 กรบ.กลาง ที่ออกอากาศทาง เอฟ.เอ็ม. 99.5 เม็กกะเฮิร์ต และ เอ.เอ็ม 1521 กิโลเฮิร์ต พร้อมกัน แต่ในบางสถานีมีเครือข่ายที่เสนอรายการแตกต่างกันไปในแต่ละคลื่น เนื่องจากให้เอกชนเข้ามาเช่าช่วงทำรายการ จึงไม่สามารถถ่ายทอดหรือออกอากาศพร้อมกันได้ จึงต้องมีการบันทึกเทปเพื่อไปออกอากาศในแต่ละสถานี เช่น รายการข่าวด่วนพล.1 ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ 5 คลื่นความถี่ คือ เอฟ.เอ็ม 90.0 เม็กกะเฮิร์ต เอฟ.เอ็ม 98 เม็กกะเฮิร์ต เอ.เอ็ม 1359 กิโลเฮิร์ต เอ.เอ็ม 1008 กิโลเฮิร์ต และ เอ.เอ็ม 1548 กิโลเฮิร์ต เป็นต้น

2. รายการข่าวประเภทใหม่เป็นทางการ เป็นรายการข่าวที่จัดขึ้นโดยเอกชนหรือผู้เช่าซื้อเวลาจากสถานีเพื่อจัดรายการ รายการข่าวประเภทใหม่เป็นทางการนี้มีลักษณะเป็นกันเองกับผู้ฟัง ใช้ถ้อยคำสำนวนในการพูดคุยง่าย ๆ ไม่มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับผู้ดำเนินรายการที่จะทำหน้าที่วิเคราะห์วิจารณ์ข่าว หรือเล่าเรื่องข่าวไปสู่ผู้ฟัง โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวในการแสดงความคิดเห็น ประกอบเข้ากับข้อมูล ประสบการณ์และวิจารณญาณของผู้จัดรายการ รายการข่าวประเภทนี้มีความยาวประมาณ 1 ชั่วโมงขึ้นไป และส่วนใหญ่ผู้จัดรายการจะเป็นผู้บริหารเวลาที่ได้มา ไม่ว่าจะเป็นการหาข่าว การคัดเลือกข่าว การนำเสนอข่าว รวมไปถึงการจัดหาเงินทุน เพื่อสนับสนุนรายการด้วย

รายการข่าวประเภทใหม่เป็นทางการมักเป็นรายการที่จัดติดต่อกันมาเป็นเวลานาน บางรายการนานนับสิบ ๆ ปี เป็นรายการที่ได้รับความนิยมจากผู้ฟังสูง และผู้จัดรายการเหล่านี้เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไปเช่น รายการคุยโจ้มง 6 โมงเช้า โดย ด้อย ฌ บางน้อย รายการข่าวสี่มุมบ้าน โดย วุฒิ เวณจันทร์ รายการโลกยามเช้า โดย ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล รายการเสียงจากนายหนวย โดย นายหนวย เป็นต้น

รายการข่าวประเภทนี้ สามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 3 รูปแบบคือ

1. รายการพูดคุยข่าว (News talk show)
2. รายการข่าวชาวบ้าน
3. รายการละครข่าว



1 รายการพูดคุยข่าว (News talk show) เป็นรายการข่าวที่มีลักษณะเป็นรายการข่าวประเภทใหม่เป็นทางการ พบในกลุ่มนักจัดรายการข่าว ที่จัดทำรายการเพียงคนเดียว มีรูปแบบเป็นการวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นต่อข่าวที่เกิดขึ้น สำหรับข่าวที่นำมาพูดคุย ก็คือข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และข่าวต่างประเทศ โดยผู้จัดรายการเป็นผู้หยิบยกเรื่องข่าวที่เห็นว่ามีมีความสำคัญในแต่ละวันมาพูดคุย มีการวิเคราะห์เบื้องต้นและเบื้องหลังของข่าว และผู้จัดรายการมีความคิดอิสระที่จะเลือกเล่าข่าว หรือ ค่อยๆ แบบไหนก็ได้โดยอาศัยประสบการณ์ ความชำนาญ และวิจาร์ณญาณในการวิเคราะห์ทำให้เกิดความสนใจรายการพูดคุยข่าว ได้แก่ รายการคุยขงมง 6 โมงเช้า โดยคู่ ฅ บางน้อย และรายการโลกยามเช้า โดย ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ซึ่งผู้จัดรายการได้กล่าวถึงรูปแบบรายการข่าวที่จัดทำขึ้นว่า

"เป็นการพูดคุยเชิงวิเคราะห์ แต่ไม่ใช่วิเคราะห์อย่างจริงจัง เป็นการคุยสืบเนื่องจากข่าวว่ามีอะไรบ้าง แล้วเรามีข้อมูลเพิ่มเติมในเชิงความรู้ เพิ่มเติมในแง่ของข้อมูลเป็นการให้ความคิดวิเคราะห์ เป็นการพูดคุยเล่าเรื่องแบบสด ๆ เชิงวิเคราะห์ รายการนี้เป็นรายการคุย วิจาร์ณเนื้อหาข่าว เป็นการพูดคุยเรื่องข่าว และสอดแทรกความคิดเห็นตลอดเป็นความเห็นประกอบข่าวของผม ผู้ฟังเขาชัดเจนว่า เป็นรายการที่เอาข้อมูลมาให้ผมคิดอย่างไร จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็แล้วแต่เขา" (สมเกียรติ อ่อนวิมล : สัมภาษณ์)

อานาจ สอนอิมศาสตร์ หรือ คู่ ฅ บางน้อย ผู้จัดรายการ คุยขงมง 6 โมงเช้า ได้กล่าวถึงรูปแบบรายการว่า "บางเรื่องที่ผมจะพูดเช้าวันนี้คนเขารู้มาตั้งแต่บ่าย 2 โมงของวานนี้แล้ว แต่เช้าขึ้นผมมานั่งพูด คนไม่ต้องการข่าวสด แต่รายการของผม จะเป็นการแสดงความคิดเห็น กล้าที่จะวิจาร์ณว่า สาเหตุใดทำไมจึงต้องเป็นเช่นนั้น และต่อไปจะเป็นอย่างไร เป็นลักษณะของการวิเคราะห์ วิจาร์ณข่าว และการเล่าเรื่องข่าวมากกว่า"

ตั้งในรายการพูดคุยข่าวไม่เน้นเรื่องความใหม่สด ทันเหตุการณ์ในการเสนอข่าว แต่เป็นการให้ข้อคิดเห็น และแง่มุมของข่าวแก่ผู้ฟังมากกว่า แต่ในรายการประเภทนี้จะไม่เสนอข่าวประเภทข่าวชาวบ้าน ข่าวโรงพัก หรือข่าวอาชญากรรม

2. รายการข่าวชาวบ้าน เป็นรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการอีกรูปแบบหนึ่ง เนื้อหาข่าวในรายการเกี่ยวกับข่าวชาวบ้าน คือ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของชาวบ้านที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน เช่น ข่าวชาวบ้านทะเลาะกัน สามีภรรยาตีกัน ข่าวโรงพัก ข่าวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่และการพัฒนาประชาชนในชนบท รวมทั้งสาระและความรู้ทั่วไปที่ทำให้ผู้ฟังได้รับทราบมีความยาวของรายการประมาณ 1 ชั่วโมง โดยผู้จัดรายการนำข่าวมาแล้วแบบตีความ ใส่สีส้มและเพิ่มเติมรายละเอียดให้เกิดความเข้าใจ ทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกลึกซึ้งมากขึ้น มีการใช้คำพูด ถ้อยคำง่าย ๆ แบบชาวบ้านทั่วไปใช้กัน ความเป็นกันเองกับผู้ฟังมากขึ้น รายการข่าวชาวบ้าน ได้แก่ รายการข่าวสี่มุมบ้าน โดย วุฒิ เวณจันทร์ รายการข่าวยามเช้า โดย ปรีชา ทรัพย์โรสภา รายการเสียงจากนายหนวย โดย นายหนวย

นายหนวย หรือศิลาชัย ชาวนเฉลิมผู้จัดรายการเสียงจากนายหนวย ได้กล่าวถึงรูปแบบรายการว่า "ในสมัยที่เริ่มจัดรายการ รายการข่าวไม่มีการพูดคุยแบบนี้ รายการข่าวมีลักษณะเป็นรายการ คนส่วนใหญ่ไม่ชอบ ต้องใช้ภาษาพูดกันแบบชาวบ้าน ผมจึงขอเปลี่ยนแนวทางมาเป็นการพูดคุยกันเมื่อผมลองในรูปแบบใหม่ คนก็ฟัง เพราะแปลกและเข้าใจง่าย"

รายการข่าวยามเช้าโดยปรีชา ทรัพย์โรสภา ถือว่าเป็นรายการข่าวชาวบ้านที่ได้เล่าถึงความเป็นมาของรายการว่า "จากการสำรวจของกรมประชาสัมพันธ์ในสมัยนั้นพบว่าชาวบ้านไม่ชอบฟังข่าวโดยเฉพาะชาวบ้านที่มีการศึกษาน้อย สถานีจึงต้องการให้ประชาชนได้ทราบข่าวสาร จึงจัดเป็นข่าวชาวบ้านขึ้น โดยพยายามทำให้ชาวบ้านสนุกมีการสอดแทรกกลอน เกร็ดความรู้ต่าง ๆ และมีเรื่องเกี่ยวกับชาวบ้าน แต่เป็นในแง่ของการทำมาหากิน การพัฒนาชนบท เรื่องของข่าว ความเป็นอยู่ในต่างจังหวัด แต่ทำให้ฟังแล้วเข้าใจง่าย ไม่เป็นทางการมีความเป็นกันเองกับผู้ฟัง"

ไม่เพียงแต่ลักษณะ เป็นกันเองกับผู้ฟัง และการเสริมแต่งสีสันให้กับข่าวแล้ว ยังมี การเสริมแต่งในเชิงอารมณ์ขันของผู้จัดรายการแต่ละคนที่แตกต่างกันออกไปเช่น ปรีชา ทรัพย์โสภณ ร้องลิเก หรือ ร้องเพลง ที่มีเนื้อร้องตรงกับข่าว นอกจากนี้จะมีการวิพากษ์ วิจารณ์ข่าวซึ่งการวิพากษ์วิจารณ์ข่าวในรายการต้องมีขอบเขต แต่ขอบเขตนี้มีไว้กำหนดเป็น ลายลักษณ์อักษร เนื่องจากผู้จัดรายการแต่ละคนมีประสบการณ์สูง ทำให้ทราบว่าขอบเขต ของการวิพากษ์วิจารณ์จะอยู่ในระดับใด และข่าวใดที่สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ หรือข่าวใดที่ วิพากษ์วิจารณ์ไม่ได้ โดยเฉพาะการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล หรือข่าวการเมืองไม่สามารถ วิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเต็มที่ เพราะทางสถานีมีข้อบังคับกำหนดให้แก่จัดรายการแต่ละคน ต้องปฏิบัติตาม

3. รายการละครข่าว เป็นรูปแบบของการเสนอข่าวเป็นละคร มีการบรรยาย เติมนเรื่องและประกอบด้วยตัวละครหลาย ๆ ตัว แต่ได้เค้าโครงเรื่องมาจากเรื่องจริง หรือ เรื่องที่เป็นข่าว ผู้จัดรายการไม่ใช้เสียงจริงของตนเอง เป็นการพากย์เสียงตัวละครที่ สร้างขึ้นจากข่าว โดยมีผู้บรรยายหลักเป็นผู้เดินเรื่อง มีตัวละครที่มาจากข่าวพูดจาโต้ตอบกัน และข่าวที่นำมาจัดทำรายการนี้ เป็นประเภท "ข่าวชาวบ้าน" ได้แก่ ชาวบ้านทะเลาะกัน สามีภรรยาตีกัน ฯลฯ ที่มีลักษณะเสริมแต่งให้เป็นเรื่องราวขยายออกไปได้ เน้นให้เป็น เรื่องตลกเบาสมอง แต่สรุปท้ายข่าวเป็นแง่คิดแก่ผู้ฟังด้วย รายการข่าวประเภทนี้ ได้แก่ รายการข่าวดั่งชาวบ้าน

กัลยาณี พรหมใจรักย์ ผู้จัดทำรายการข่าวดั่งชาวบ้าน ได้กล่าวถึงรูปแบบ ของรายการละครข่าวว่า "เป็นละครพูดกันสด ๆ โดยมีคนเดินเรื่องไปเรื่อย ๆ และวาง บุคลิก ตัวละครแต่ละตัวไว้ ไม่มีบทพูด คนเดินเรื่องจะเป็นคนจริงเราไป เป็นการทำให้หน้า สนใจไปอีกแบบหนึ่ง โดยเลือกข่าวที่มีจุดสนใจ สร้างเป็นเรื่องราวโต้ตอบ นามมาแต่งเติม ให้ราบรื่น และมีจุดสนใจ สามารถนำมาทำเป็นตลกคล้ายเคลียดได้ เช่น คู่เมียตีกัน เพื่อนบ้านทะเลาะกัน ซึ่งตรงกับลักษณะของผู้ฟัง เอ.เอ็ม เช่น คนขับแท็กซี่ แม่บ้าน ชาวบ้านต่างจังหวัด ชอบอะไรตลก ๆ ไม่เคลียด"

รายการละครข่าวมีความยาวประมาณ 30 นาที สามารถเสนอข่าวได้เพียง 2-3 ข่าวเท่านั้น เนื่องจากข่าวที่นำเสนอไม่ซ้ำข่าวที่นำเสนอข้อเท็จจริง แต่เป็นลักษณะการสร้างเรื่องละครจากข่าว การนำเสนอข่าวแต่ละข่าวต้องใช้เวลามาก เนื่องจากต้องมีการขยายรายละเอียด เพิ่มเติมบทพูดให้กับตัวละครที่มาจากบุคคลในข่าว รายการละครข่าวเป็นรายการข่าวที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ เอ.เอ็ม

การวิเคราะห์วิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

นอกจากรูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังได้พิจารณาถึงวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง สามารถแบ่งแยกการวิเคราะห์วิธีการนำเสนอออกได้เป็นดังนี้

1. เพลงประจำรายการ
2. เทคนิคลีลาการพูด
3. เสียงประกอบรายการ
4. เนื้อหาที่นำเสนอ
5. การได้มาของข่าว

1. เพลงประจำรายการ รายการข่าวทุกรายการมีเพลงประจำรายการเป็นสัญลักษณ์ของรายการ เพลงประจำรายการจะเปิด 2 ครั้ง คือ ก่อนเข้ารายการข่าว เพื่อให้ผู้ฟังได้ทราบว่าต่อไปเป็นการเสนอข่าว และเปิดอีกครั้งเมื่อจบข่าว เพื่อให้ผู้ฟังได้ทราบว่าจบรายการ ส่วนใหญ่แล้วเพลงประจำรายการข่าว จะใช้เพลงมาร์ช เพลงประจำสถานี และเพลงปลุกใจ ช่วยสร้างความเข้าใจและดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง เช่น รายการข่าวทุกชั่วโมงของสถานีวิทยุ 919 กรป.กลาง ใช้เพลง มาร์ช กรป.กลาง เป็นเพลงประจำรายการข่าว หรือ รายการเสียงจากนายหนวย ใช้เพลงเดิน และรายการข่าว 4 มุมบ้านใช้เพลง เราสู้ ซึ่งเป็นเพลงปลุกใจ เป็นเพลงประจำรายการ :

2. เทคนิคลีลาการพูด รายการข่าวจะมีผู้ประกาศ หรือผู้จัดรายการข่าว เป็นผู้ดำเนินรายการ ซึ่งจะมีเทคนิคลีลาการพูดที่แตกต่างกันตามรูปแบบรายการข่าว และถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผู้จัดรายการข่าวแต่ละคน สามารถแยกเทคนิคลีลาการพูดออกเป็น 3 ลักษณะคือ

2.1 การพูดแบบเป็นทางการ เป็นลักษณะการดำเนินรายการ ที่พบในรายการข่าวประเภทเป็นทางการ โดยผู้ประกาศข่าวอ่านข่าวอย่างตรงไปตรงมา เป็นการอ่านข่าวจากต้นฉบับ มีความน่าเชื่อถือหนักแน่น และมีความถูกต้องเที่ยงตรงสูง โดยอาศัยเสียงของผู้ประกาศข่าว หรือผู้อ่านข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง (Radio newscaster) ที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ มีลีลาการอ่านที่ถูกต้องชัดเจน เป็นไปตามแบบแผนของราชการ มีการแบ่งผู้ประกาศเป็นผู้ประกาศหลัก และผู้ประกาศร่วม ผู้ประกาศหลัก จะเป็นผู้เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ของรายการข่าวเข้าด้วยกัน ส่วนผู้ประกาศร่วมจะอ่านเฉพาะช่วงใดช่วงหนึ่งเท่านั้น เช่น อ่านข่าวพยากรณ์อากาศ ข่าวกีฬา ฯลฯ รายการข่าววิทยุกระจายเสียงที่ใช้การพูดแบบเป็นทางการคือ รายการข่าวรวม รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง

รายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จัดเป็นรูปแบบรายการข่าวรวม และเป็นข่าวหลักที่สถานีวิทยุกระจายเสียงทุกแห่ง ต้องถ่ายทอดตามเวลาที่กำหนดไว้ ได้ใช้วิธีการพูดแบบเป็นทางการ มีการแบ่งเป็นผู้ประกาศหลัก และ ผู้ประกาศร่วม คือ "ข่าวภาค 7 โมงเช้า ต้องมีวิธีการนำเสนอแบบข่าวราชการ มีความหนักแน่น น่าเชื่อถือ จึงคัดเลือกผู้ประกาศที่เป็นที่รู้จัก ส่วนข่าวภาคถ่ายทอดในช่วงอื่น ๆ ก็ใช้รูปแบบการนำเสนอแบบเดียวกัน โดยมีผู้ประกาศ 2 คน ชายและหญิง โดยผู้หญิงอ่านหัวข้อข่าว ผู้ชายอ่านข่าวในประเทศทั้งหมด ผู้หญิงอ่านข่าวต่างประเทศ และผู้ชายอ่านข่าวกีฬา และมีข่าวประกอบเสียงด้วย" (สมศักดิ์ สว่างเจริญ : สัมภาษณ์)

ส่วนรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง มีวิธีการพูดแบบเป็นทางการเช่นเดียวกับรายการข่าวรวม แต่มีผู้ประกาศหลักเพียงคนเดียว อ่านข่าวอย่างย่อ กระชับให้เหมาะสมกับเวลาครั้งละประมาณ 2-5 นาที ได้แก่ ข่าวทุกชั่วโมงของสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท.

และ 919 กรป.กลาง รายการข่าวย่อของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และ รายการข่าวด่วน พล.1

2.2 การพูดคุยข่าว เป็นวิธีการดำเนินรายการที่พบในรายการ ข่าวประเภทใหม่เป็นทางการ โดยมีผู้ดำเนินรายการเพียงคนเดียวตลอดรายการ ซึ่งมีลักษณะ เป็นการพูดคุยข่าวอย่างเป็นกันเองกับผู้ฟัง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ฟัง ด้วยถ้อยคำสั้น ๆ ช่วยลดความเป็นทางการลง และผู้จัดรายการจะทำหน้าที่วิเคราะห์หรือวิจารณ์ข่าว (Radio news analyst or commentator) โดยการนำข่าวมาประกอบเข้ากับความคิดเห็น ทรรศนคติ การวิพากษ์วิจารณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ข่าวช่วยทำให้ข่าวมีแง่มุมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งวิธีการนำเสนอแบบพูดคุยข่าวนี้นี้ ผู้จัดรายการทำหน้าที่เล่าข่าว โดยใช้ความสามารถเฉพาะตัว ร่วมกับประสบการณ์ทางวิชาชีพที่ช่วยให้เล่าเรื่อง ข่าวแตกต่างกันออกไป

การพูดคุยข่าวนั้น ผู้จัดรายการจะทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องข่าว แม้ว่าข่าวที่นำมาเล่าเป็นข่าวเดียวกัน แต่ผู้จัดการแต่ละคนมีวิธีการเล่าและมีความเข้าใจ ข่าวแตกต่างกันออกไป ดังนั้นข่าวที่นำมาเล่า แม้ว่าจะเป็นเรื่องเดียวกัน แต่มีรายละเอียด และแง่มุมที่ต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เล่าเรื่องข่าวแต่ละคน การเล่าเรื่อง ข่าวที่พบจากการศึกษาครั้งนี้ มีทั้งวิธีการเล่าแบบ Performative เป็นการเล่าแบบตีความใส่สีสัน ซึ่งเป็นวิธีการเล่าข่าวที่พบในรายการข่าวชาวบ้าน ที่เสริมแต่งข่าวออกไปให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ทำให้เกิดอารมณ์ขัน และวิธีการเล่าแบบ Constative เป็นการเล่าเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริงให้ข่าวน่าสนใจ ซึ่งเป็นวิธีการเล่าข่าวที่พบในรายการพูดคุยข่าว ที่ผู้จัดรายการจะแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์เบื้องหน้าเบื้องหลังข่าวให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ข่าว ช่วยทำให้ข่าวน่าสนใจยิ่งขึ้น

รายการข่าวที่มีลักษณะการพูดคุยข่าวได้แก่ รายการพูดคุยข่าวและ รายการ ข่าวชาวบ้าน ซึ่งผู้จัดรายการแต่ละคนมีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักของผู้ฟังโดยทั่วไป ได้กล่าวถึงวิธีการพูดคุยข่าวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละรายการว่า

"เป็นการคุยด้วยความเป็นกันเองมีอารมณ์ขัน มีลักษณะของการกระทบ เทียบเปรียบเทียบ เวลาที่เราไม่สามารถพูดหรือวิเคราะห์เรื่องเมืองไทยได้อย่างตรงไป ตรงมา จะพูดอ้อมโดยเอาเรื่องต่างประเทศมาพูดแล้วให้คนคิดเองว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับ เมืองไทย" (สมเกียรติ อ่อนวิมล : สัมภาษณ์)

ส่วนปรีชา ทรัพย์โรสภา ผู้จัดรายการข่าวยามเช้า ที่เป็นรูปแบบ ข่าวชาวบ้าน ได้กล่าวถึงวิธีการดำเนินรายการว่า "การอ่านข่าวเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละ บุคคลเวลาผมอ่านพยายามทำให้ชาวบ้านสนุก มีการนำเสนอเกร็ดความรู้ต่าง ๆ เข้าไปแทรก เป็น การนำเสนอแบบชาวบ้าน ฟังแล้วเข้าใจง่าย ไม่เป็นราชการ" แม้ว่าเนื้อหาของข่าวเหมือน กันแต่วิธีการนำเสนอไม่เหมือนกัน"

นอกจากนี้ วุฒิ เวณจันทร์ ผู้จัดรายการ ข่าวสี่มุมบ้านที่มีลักษณะเป็น ข่าวชาวบ้าน ได้กล่าวถึงวิธีการดำเนินรายการของตนเองว่า "ถ้าการอ่านข่าว เป็นเหมือน การอ่านหนังสือ ใคร ๆ ก็อ่านได้ ถ้าอ่านข่าวชาวบ้าน เป็นการพากย์คนจะสนใจมากกว่า จะ มีความสนุกเร้าใจ จึงใช้วิธีการเล่าเหมือนวิธีการพากย์หนัง ให้คนเห็นภาพพจน์"

ศิลาชัย ชาญเฉลิม ผู้จัดรายการ เสียงจากนายทนาย ได้กล่าวถึงวิธี การนำเสนอที่แตกต่างจากลักษณะเป็นทางการว่า "ในครั้งแรกสถานีไม่ยอม เพราะผิดแบบ แพน ตามธรรมเนียมต้องพูดเป็นทางการ อ่านไปตามต้นฉบับ ผมคิดว่าถ้าออกสู่ประชาชนต้อง เป็นกันเอง ผมจึงใช้วิธีการพูด เหมือนการคุยกัน เป็นการให้ความเห็นโดยนำข่าวมาเป็นข้อ มูลเท่านั้น"

นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์วิจารณ์ และ แสดงความคิดเห็นต่อข่าวนั้น ยังเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ฟังติดตามรายการ ซึ่งอำนาจ สอนอิมศาสตร์ ผู้จัด รายการคุยโฆษณง 6 โมงเช้า ได้กล่าวว่า "ผู้ฟังรายการคุยโฆษณง 6 โมงเช้า เพราะต้อง การทราบข่าว ข่าวนี้มีสาเหตุมาจากอะไร ทำไมเป็นอย่างนั้น และต่อไปจะเป็นอย่างไร จากความคิดเห็นของผม อาจจะเป็นเพราะผมมีประสบการณ์ความชำนาญในการวิเคราะห์สิ่ง เหล่านี้เป็นทักษะช่วยเสริมให้รู้ว่าเรื่องนี้จะเป็นอย่างไรต่อไป"

จากทัศนะของนักจัดรายการข่าววิทยุกระจายเสียง พบว่า แต่ละคนมีวิธีการพูดคุยข่าวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่จะเน้นในเรื่องการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ทำให้เข้าใจง่าย ลดความเป็นทางการลง และมีการแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์ข่าวตามวิจารณ์ญาณของนักจัดรายการแต่ละคนที่แตกต่างกัน

2.3 การเล่าแบบละคร เป็นการนำข่าวมาเสนอเป็นละครมีผู้บรรยายหลักเป็นผู้เดินเรื่อง มีตัวละครที่ได้มาจากข่าวพูดจาโต้ตอบและแทรกมุขตลก โดยเสริมแต่งข่าวให้ขยายออกไปอีก จะมีผู้จัดรายการหลายคน ใช้วิธีการพากย์เสียงตัวละครประกอบไปด้วยผู้บรรยายหลัก ตัวละครเอกตัวละครประกอบ ซึ่งการเล่าแบบละครพบในรูปแบบรายการละครข่าว ซึ่งทางผู้จัดรายการละครข่าวได้พูดถึงวิธีการเล่าแบบละคร "เป็นละคร แต่ไม่มีการเขียนบท พูดกันสด ๆ โดยมีคนเดินเรื่องไปเรื่อย ๆ และวางบุคลิกตัวละครแต่ละตัวไว้ แต่ไม่มีบทพูด คนเดินเรื่อง จะเป็นคนจูงเราไป" (กัลยาณี พรหมใจรักษ์ : สัมภาษณ์)

การเล่าแบบละครนั้น ผู้จัดรายการทำหน้าที่เป็นผู้เล่าข่าว ใช้วิธีการเล่าแบบ Performative เสริมแต่งเพิ่มสีสันให้กับข่าวและสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้ฟัง จนมีลักษณะเป็นเรื่องเล่ามากกว่าข่าว มีตัวละครหลัก ตัวละครรอง มีการดำเนินเรื่องและรายละเอียดแตกต่างกัน แต่มีแก่นของเรื่อง (Theme) เหมือนเดิม เช่น ข่าวสามีภรรยาทะเลาะกัน ชาวบ้านทะเลาะกัน ข่าวอาชญากรรม จะมีรายละเอียดและวิธีการเล่าที่เหมือนกัน แต่แก่นของเรื่อง ยังคงเป็นข่าวชาวบ้านเหมือนเดิม ซึ่งวิธีการเล่าแบบละครทำให้ความน่าเชื่อถือของข่าวในรายการประเภทนี้ลดน้อยลง ซึ่งผู้จัดรายการไม่ให้ความสำคัญกับความน่าเชื่อถือของข่าว โดยให้เหตุผลว่า "ข่าวนี้ไม่เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือ เพราะเป็นข่าวชาวบ้าน ไม่ใช่ข่าวการเมือง คำแถลง แต่เป็นข่าวที่เกิดขึ้นทุกวัน ไม่ต้องการความน่าเชื่อถือ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน คิดว่าสิ่งที่คนอยากฟัง คือความสนุกความบันเทิง แต่มีสาระตกท้ายด้วย" (กัลยาณี พรหมใจรักษ์ : สัมภาษณ์)

3. เสียงประกอบรายการ วิธีการนำเสนอรายการข่าว นอกจากเทคนิคลีลาการพูดของผู้ประกาศข่าว หรือผู้จัดรายการข่าว ยังมีการนำเสียงจากแหล่งอื่นเข้า

มาสอดคล้องกันในรายการข่าวด้วย เพื่อให้การเสนอข่าวมีความน่าสนใจ รวดเร็วทันเหตุการณ์ และมีความน่าเชื่อถือสูง เสียงประกอบที่พบในรายการข่าววิทยุกระจายเสียง คือเสียงรายงานข่าว ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การรายงานด้วยเสียงผู้สื่อข่าว (Voice report) เป็นวิธีการนำเสนอ โดยใช้เสียงของผู้สื่อข่าวรายงานข่าวจากเหตุการณ์จริง หรือสถานที่เกิดเหตุ เข้ามายังสถานี ในลักษณะสั้น ๆ กระชับ กระทัดรัด ได้ใจความ เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นอย่างย่อ มีความยาวประมาณ 2-3 นาที และข่าวที่ได้จากการรายงานด้วยเสียงของผู้สื่อข่าว มักเป็นเหตุการณ์ใหม่รวดเร็วทันเหตุการณ์ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ส่วนใหญ่จะพบในรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง เช่น รายการข่าวทุกครึ่งชั่วโมงของสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท.

ศราวุฒิ หวังสมุทร หัวหน้าแผนกข่าววิทยุ ท.ท.ท. ได้เล่าถึงการรายงานด้วยเสียงผู้สื่อข่าวว่า "ข่าวทุกครึ่งชั่วโมงของ ท.ท.ท. เป็นการรายงานสดนอกสถานที่ โดยผู้สื่อข่าวรายงานจากสถานที่เกิดเหตุ เป็นรายงานสดมีความยาว ประมาณ 2 นาที"

3.2 ข่าวประกอบเสียง (News reels) เป็นวิธีการนำเสนอในลักษณะการบรรยาย โดยมีเสียงพูดของคนในเหตุการณ์ เสียงสัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น เพื่อให้ได้เนื้อหาข่าวครอบคลุมประเด็นสำคัญของข่าวได้ครบถ้วน ช่วยให้ผู้ฟังมีความเข้าใจข่าวได้ชัดเจนขึ้น ข่าวประกอบเสียง ต้องอาศัยผู้ผลิตรายการที่มีความชำนาญ เพราะต้องนำเทปเสียงมาตัดต่อให้ได้เนื้อหาครบถ้วนที่น่าเสนอในเวลา 2-3 นาที เราพบข่าวประกอบเสียงได้จากรายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ผู้จัดทำข่าวประกอบเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ ได้กล่าวถึงข่าวประกอบเสียงว่า "ข่าวประกอบเสียง ถือว่าเป็นวิธีการนำเสนอข่าวที่เด่นที่สุด เพราะมีชีวิตชีวา มีเสียงพูดน่าฟัง ข่าวประกอบเสียงต้องฟังเนื้อหา เพื่อจับประเด็นให้ตกรวด ตกตอน การพูดครึ่งชั่วโมงต้องตัดต่อให้เหลือ 2 นาที ดึงจุดที่เด่นที่สุดออกมา" (ณรงค์ ไกรสรทองศรี : สัมภาษณ์)

ข่าวประกอบเสียงจึงเป็นข่าวที่ผลิตยาก ต้องอาศัยบุคคลากรที่มีความชำนาญ จากการวิจัยพบว่ามีการผลิตข่าวประกอบเสียง เฉพาะที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการผลิตต้องนำเทปมาตัดต่อ ต้องจับประเด็นข่าวจากเนื้อหาทั้งหมด แล้วนำมาสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ให้ได้ใจความอย่างกระชับรัด ย่นย่อเหมาะสมกับเวลา ของการนำเสนอ

3.3 การรายงานข่าวทางโทรทัศน์ เป็นเสียงการรายงานจากแหล่ง ต้นตอข่าว หรือ แหล่งปฐมภูมิที่ไม่ใช่ผู้สื่อข่าวของสถานี โดยใช้วิธีการรายงานข่าวทาง โทรทัศน์สามารถรายงานออกอากาศได้ทันที หรือ ใช้วิธีบันทึกเทปไว้แล้วนำมาออกอากาศ ได้แก่ รายงานการจราจร รายงานพยากรณ์อากาศ เช่น รายงานพยากรณ์อากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในรายการคุยโฉมงาม 6 โมงเช้า นอกจากนี้ยังพบลักษณะของการสัมภาษณ์ทางโทรทัศน์จากผู้เกี่ยวข้องในข่าว หรือ เพื่อขอความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว โดยจะบันทึกเทปไว้ แล้วตัดต่อออกอากาศอีกครั้งหนึ่ง ได้แก่ รายการข่าวด่วน พล.1 ทางผู้ผลิตรายการได้กล่าวว่า "ในทุกเช้า จะโทรทัศน์สัมภาษณ์ หรือ ขอความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวเด่น ๆ ในวันนี้จากนักวิชาการ นักการเมือง นักเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ อัดเทปไว้ แล้วนำมาเลือกประเด็นที่จะออกและเสียงสัมภาษณ์ที่ออกอากาศสูงสุดไม่เกิน 1 นาทีครึ่ง" (สุภักดิ์ สหเวชภัณฑ์ : สัมภาษณ์)

4. เนื้อหาที่นำเสนอ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และเทปตัวอย่างรายการข่าววิทยุกระจายเสียงที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จะพบเนื้อหาของข่าวที่นำเสนอในรายการข่าวแต่ละรายการ ซึ่งสามารถสรุปโดยรวมได้ดังนี้

4.1 ข่าวเหตุการณ์สำคัญที่สุดในขณะนั้น เป็นข่าวเหตุการณ์ที่ใหม่สดที่สุด มีความเร่งด่วนและความสำคัญมากที่สุดในขณะนั้น ที่ต้องรายงานเหตุการณ์นั้นทันที ส่วนใหญ่เป็นข่าวที่ได้จากผู้สื่อข่าวออกไปรายงานข่าวจากสถานที่เกิดเหตุการณ์จริงการสัมภาษณ์บุคคลในข่าว ข่าวที่ได้มาเป็นข่าวที่ใหม่ที่สุด และ มีความน่าเชื่อถือสูง เพราะเป็นข่าวที่ได้มาจากแหล่งข่าวโดยตรง ข่าวประเภทนี้ได้แก่ ข่าวรายงานความคืบหน้าเหตุการณ์สำคัญในระดับประเทศ เช่น ความเคลื่อนไหวทางการเมือง อุบัติภัยครั้งสำคัญ ฯลฯ ผู้จัดรายการ

ข่าวจะให้ความสำคัญกับข่าวเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดมากที่สุด โดยเฉพาะรายการข่าวรวม
รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง

รายการข่าวด่วนพล.1 มีรูปแบบรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง ให้ความสำคัญ
สำคัญกับข่าวที่สำคัญที่สุดในขณะนั้น โดยให้ผู้สื่อข่าวรายงานเข้ามาในรายการได้ทันที "จะดึง
ข่าวสถานการณ์ตอนนั้นมาเสนอ ไม่จำเป็นต้องเป็นสถานการณ์บ้านเมือง แต่เป็นเหตุการณ์อะ
ไรก็ได้ที่สำคัญในช่วงนั้น เป็นการรายงานสดตลอดเวลา บางทีเป็นการสัมภาษณ์สด และ
ออกอากาศทันที" (วันชัย ปิณฑะบุตร : สัมภาษณ์)

รายการข่าวทุกชั่วโมงของสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. ก็เป็น
การรายงานข่าวใหม่ที่สุดจากผู้สื่อข่าวเช่นกัน "ผู้สื่อข่าวจะออกไปสื่อข่าว ได้ข่าวก็รายงาน
เข้ารายการเลย เป็นการรายงานสด ถ้าได้ข่าวแล้วก็โทรศัพท์เข้ามาได้ทันที" (ศราวณี
ห้วงสมุทร : สัมภาษณ์)

ข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง 919 กรป.กลาง ก็มีลักษณะเช่น
เดียวกัน คือ "ไม่มีการแบ่งเนื้อหาข่าวขึ้นอยู่กับสถานการณ์ อะไรสำคัญก็เสนอไป
ตามสถานการณ์ ข่าวไหนสดกว่า ใหม่กว่าก็จะเสนอข่าวนั้นเลย พยายามเน้นข่าวที่รวดเร็ว
ด่วนมีคนสนใจ" (นพมาศ ตั้งสุณาวรรณ : สัมภาษณ์)

4.2 ข่าวในพระราชสำนัก เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับพระราชกรณียกิจ
ของพระบรมวงศานุวงศ์มีลักษณะคล้ายประกาศทางราชการ ข่าวในพระราชสำนักจะพบใน
รายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย บางครั้งพบในรายการ
พูดคุยข่าว และรายการข่าวชาวบ้านด้วย เป็นการบอกกล่าวข่าวเกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์
ให้ชาวบ้านทราบ และข่าวในพระราชสำนักเป็นข่าวที่ทุกสถานีต้องจัดเรียงลำดับเป็นข่าวที่
หนึ่งเสมอ

4.3 ข่าวทั่วไป เป็นข่าวหลักหรือข่าวที่มีความสำคัญมาก และ มีผล
กระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก ได้แก่ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร การ

เกษตร สาธารณสุข ฯลฯ ส่วนใหญ่เป็นข่าวที่มีความสำคัญในระดับประเทศ โดยผู้สื่อข่าวประจำสายข่าวต่าง ๆ เป็นผู้รายงานข่าว นอกจากนี้ยังรวมไปถึงข่าวภูมิภาคหรือข่าวท้องถิ่นที่ได้รับจากผู้สื่อข่าวที่ประจำตามต่างจังหวัด

4.4 ข่าวราชการ เป็นข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมนโยบายของรัฐบาล หรือ ข่าวประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาล รวมไปถึงข่าวที่เสนอผลงานของหน่วยงานราชการ การรณรงค์ในโครงการใดโครงการหนึ่งในขณะนั้น ข่าวราชการได้มาจากข่าวแจกของหน่วยงานราชการ หรือจากผู้สื่อข่าวที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติตามนโยบายของสถานี เช่น ข่าวผลงานความก้าวหน้าของหน่วยงานราชการ ข่าวโครงการพัฒนาชนบทที่เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล

4.5 ข่าวชาวบ้าน เป็นข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับชาวบ้านทั่วไปเป็นประจำทุกวัน ได้แก่ สามีภรรยาทะเลาะกัน การลักขโมย ชาวบ้านทะเลาะกัน ข่าวโรงพัก ข่าวอาชญากรรม ข่าวความเดือดร้อนของประชาชน ข่าวการพัฒนาชุมชน ฯลฯ ข่าวชาวบ้านจะได้ข่าวมาจากหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้จะมีรายงานข่าวจากผู้สื่อข่าวอาชญากรรม ที่ประจำตามโรงพักด้วย ข่าวชาวบ้านที่นำเสนอจะอยู่ในลักษณะการเล่าขาน เพิ่มเติมเสริมแต่งเรื่องมากกว่าการรายงานข่าวตามข้อเท็จจริงของเหตุการณ์

4.6 ข่าวบริการประชาชน เป็นข่าวที่รวบรวมข้อมูลมาจากข่าวแจก (Press Release) ที่ได้มาจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรการกุศล ส่งข่าวมาให้เผยแพร่ รวมไปถึงการแจ้งข่าวกำหนดการต่าง ๆ ที่เร่งด่วน ให้ผู้ฟังได้ทราบ ได้แก่ งานบุญงานกุศล กำหนดการงานศพ กำหนดการจัดงาน โดยประชาชนจะเป็นผู้บอกข่าวผ่านมาทางนักจัดรายการโดยตรง ลักษณะของข่าวบริการประชาชน ประเภทนี้มักพบในรายการข่าวชาวบ้าน

4.7 ข่าวพยากรณ์อากาศ เป็นข่าวรายงานลักษณะอากาศในแต่ละวัน ในรายการข่าวบางรายการแบ่งแยกช่วงข่าวพยากรณ์อากาศครั้งละประมาณ 3-5 นาที ได้

ข้อมูลมาจากกรมอุตุนิยมวิทยา โดยผู้ประกาศข่าวเป็นผู้อ่าน เช่น รายการข่าวภาคค่ำถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย หรือเจ้าหน้าที่ของกรมอุตุนิยมวิทยารายงานสดเข้ามาในรายการ เช่น รายการคุยโจ้มง 6 โมงเช้า

เมื่อนำเนื้อหาที่นำเสนอที่กล่าวไว้ข้างต้น มาแบ่งแยกตามรายการข่าวแต่ละรูปแบบ จะพบว่าในรายการข่าวแต่ละรูปแบบจะมีเนื้อหาที่นำเสนอแตกต่างกัน ตามตารางข้างล่างนี้

ตาราง แสดงเนื้อหาที่นำเสนอในรายการข่าวแต่ละรูปแบบ

รายการข่าวรวม	รายการข่าวสั้น ทุกชั่วโมง	รายการพูดคุยข่าว	รายการข่าว ชาวบ้าน	รายการละครข่าว
-ข่าวในพระราช สำนัก -ข่าวราชการ -ข่าวทั่วไป -ข่าวเหตุการณ์สำคัญ ที่สุดในขณะนั้น -ข่าวพยากรณ์อากาศ	-ข่าวเหตุการณ์สำคัญ ที่สุดในขณะนั้น -ข่าวทั่วไป -ข่าวราชการ	-ข่าวเหตุการณ์ที่สำคัญ ที่สุดในขณะนั้น -ข่าวทั่วไป -ข่าวชาวบ้าน -ข่าวพยากรณ์อากาศ -ข่าวบริการประชาชน	-ข่าวชาวบ้าน -ข่าวทั่วไป -ข่าวบริการ ประชาชน	-ข่าวชาวบ้าน

จากตารางพบว่ารายการข่าวในแต่ละรูปแบบมีเนื้อหาที่นำเสนอแตกต่างกัน สำหรับรายการข่าวรวม ที่เป็นรายการข่าวหลักของทุกสถานี เนื้อหาของข่าวมีความหลากหลายครอบคลุมข่าวเกือบทุกประเภท ได้แก่ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวราชการ ข่าวทั่วไป ข่าวเหตุการณ์สำคัญที่สุดในขณะนั้น และข่าวพยากรณ์อากาศ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นรายการข่าวหลักจะต้องนำเสนอข่าวที่มีความสำคัญมาก และมีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก และยังมีเวลาในการนำเสนอมาก รวมทั้งมีแหล่งที่ได้มาของข่าวมาก แต่จะมีลักษณะเป็นข่าวราชการ

สนองตอบนโยบายของรัฐบาล ส่วนรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมงจะเน้นที่ข่าวเหตุการณ์สำคัญที่สุดในขณะนั้น เนื่องจากลักษณะที่ได้เปรียบของรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง ที่สามารถออกอากาศได้ทุกชั่วโมง จึงเหมาะกับการติดตามสถานการณ์สำคัญมารายงานเป็นระยะ โดยผู้สื่อข่าวรายงานเข้ามาที่สถานี และสรุปความคืบหน้าเหตุการณ์นั้นอย่างย่อ ให้เหมาะสมกับเวลาออกอากาศ นอกจากนั้นมีข่าวทั่วไป และข่าวราชการ ที่ได้มาจากเอกสารข่าวและหน่วยงานต่าง ๆ ข่าวที่นำเสนอเป็นข่าวแห้ง ๆ ที่ไม่เน้นความใหม่ทันต่อเหตุการณ์

รายการพูดคุยข่าว เนื้อหาที่นำเสนอ คือ ข่าวเหตุการณ์ที่สำคัญในขณะนั้น ข่าวทั่วไป เป็นส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับผู้จัดรายการข่าวว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับข่าวใด มากพอที่จะนำมาพูดคุย และ แสดงความคิดเห็นประกอบข่าว หรือไม่ เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่จะเป็นข่าวที่สำคัญที่สุดในขณะนั้น มีประชาชนให้ความคิดเห็นในข่าวนั้นอย่างกว้างขวาง ผู้จัดรายการข่าวจะนำเหตุการณ์นั้นมานำเสนอในแง่มุมของตนเองด้วย เช่น รายการโลกยามเช้า หรือ รายการคุยโรมง 6 โมงเช้า นอกจากนี้ยังพบเนื้อหาประเภทข่าวชาวบ้าน ข่าวพยากรณ์อากาศและข่าวบริการประชาชน เช่น รายการคุยโรมง 6 โมงเช้า

สำหรับรายการข่าวชาวบ้าน เนื้อหาที่นำเสนอ คือ ข่าวชาวบ้าน ข่าวทั่วไป และ ข่าวบริการประชาชน เวลาของการนำเสนอส่วนใหญ่จะเป็นข่าวชาวบ้านและข่าวทั่วไป โดยผู้ดำเนินรายการเป็นผู้คัดเลือกข่าว นำข่าวมาแต่งเติม วิพากษ์วิจารณ์ตามความคิดเห็นของผู้จัดรายการแต่ละคน ส่วนข่าวบริการประชาชน จะเป็นการแจ้งบอกข่าวสารในกรณีเร่งด่วน โดยประชาชนมาแจ้งกับผู้จัดรายการโดยตรง ส่วนเนื้อหาที่นำเสนอในรายการข่าว เป็นข่าวชาวบ้านเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพราะข่าวชาวบ้านมีโครง เรื่องที่คล้ายคลึงกัน แต่ตัวละครและรายละเอียดของเหตุการณ์แตกต่างกัน สามารถนำมาทำเป็นบทละครเสริมแต่งเรื่องได้ และเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ชาวบ้านทั่วไปสนใจ

ในรายการข่าวแต่ละรูปแบบ จะมีเนื้อหาที่นำเสนอแตกต่างกัน และในรายการข่าวแต่ละรายการจะนำเสนอเนื้อหาของข่าวที่หลากหลายกันออกไป เช่น รายการข่าวรวม จะมีเนื้อหาของข่าวหลายลักษณะ ทั้งนี้เพื่อรายงานข่าวที่เกิดขึ้นในแต่ละวันให้ได้มากที่สุด

5. การได้มาของข่าว เนื้อหาของข่าวที่ปรากฏในรายการข่าวแตกต่างกัน เนื่องจากได้มาจากแหล่งข่าวที่ต่างกัน สำหรับรายการข่าววิทยุกระจายเสียง มีแหล่งที่ได้มาของข่าว ดังต่อไปนี้

5.1 ผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละสถานี หรือผู้รับผลิตรายการข่าวให้กับสถานีวิทยุกระจายเสียง ที่มีลักษณะการทำงานคล้ายคลึงกับองค์กรหนังสือพิมพ์ จะมีผู้สื่อข่าวของสถานีออกไปหาข่าวแล้วรายงานกลับมาที่สถานี มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็นสายข่าวต่าง ๆ เช่น สายข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร กีฬา ฯลฯ หรือแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามพื้นที่เป็นข่าวส่วนกลางและข่าวส่วนภูมิภาค ข่าวส่วนกลางได้แก่ ข่าวที่มีความสำคัญในระดับประเทศ มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก ส่วนข่าวภูมิภาค ได้แก่ ข่าวเหตุการณ์ในต่างจังหวัด ข่าวในระดับท้องถิ่น ในบางครั้งข่าวส่วนภูมิภาค ก็มีความสำคัญในระดับประเทศได้ เช่นเดียวกัน

เมื่อผู้สื่อข่าวออกไปสื่อข่าวตามหน้าที่รับผิดชอบ ก็จะรายงานข่าวเข้ามาที่สถานี โดยผู้สื่อข่าวจะรายงานทางโทรศัพท์ เข้ามาออกอากาศทันที หรือผู้เรียบเรียงข่าวนั้นมาเรียบเรียง เป็นข่าววิทยุกระจายเสียงแล้วจึงนำออกอากาศต่อไป จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละสถานีพบว่า มีจำนวนผู้สื่อข่าวตั้งแต่ 2-30 คนโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีผู้สื่อข่าวมากที่สุด แบ่งเป็นผู้สื่อข่าวในส่วนกลาง 30 คน ที่ประจำสายข่าวต่าง ๆ และผู้สื่อข่าวในส่วนภูมิภาคที่จัดส่งข่าวในแต่ละพื้นที่มาให้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วนกลาง หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. มีผู้สื่อข่าวเพียง 2 คน เพื่อสื่อข่าวที่มีความสำคัญเท่านั้น

5.2 เอกสารข่าว เป็นเอกสารที่ผลิตขึ้นโดยสำนักข่าว หรือองค์กรข่าวที่มีผู้สื่อข่าวออกไปสื่อข่าวและเรียบเรียงมาเป็นเอกสาร และข่าวที่ได้รับจากแหล่งข่าวอื่น ๆ ที่ส่งเข้ามาให้สำนักข่าวเป็นจำนวนมาก เอกสารข่าวจึงเป็นแหล่งข่าวที่สำคัญของรายการข่าววิทยุกระจายเสียง ถึงแม้ว่าฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือผู้รับจ้างผลิตรายการข่าวให้กับสถานีวิทยุกระจายเสียง จะมีผู้สื่อข่าวประจำทำข่าวแต่ในสถานี แต่ในบางสถานี มีผู้สื่อข่าวน้อยหรือไม่มีผู้สื่อข่าวเลย แต่ต้องจัดทำรายการข่าวตามกฎระเบียบของ

กบว. จึงต้องอาศัยข่าวจากเอกสารข่าว และเอกสารข่าวที่ผู้จัดรายการข่าวเข้ามาเป็นแหล่งข่าวที่พบจากการศึกษาครั้งนี้ คือ หนังสือข่าวของสำนักข่าวไทย และ วิทยุสารประจำวัน ของกรมประชาสัมพันธ์

5.2.1 หนังสือข่าวของสำนักข่าวไทย สำนักข่าวไทยเป็นองค์กรที่มีผู้สื่อข่าวจำนวนมากและยังได้รับข่าวจากแหล่งต่าง ๆ เป็นจำนวนมากเช่นกัน สถานีวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่มักจะเป็นสมาชิกหนังสือข่าวของสำนักข่าวไทย ซึ่งจัดส่งให้สมาชิกถึงวันละ 3 รอบ คือ รอบเช้า รอบบ่าย และรอบค่ำ ส่วนใหญ่ข่าวที่นำมาใช้จะเป็นข่าวแห้ง ไม่เน้นความใหม่ทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากหนังสือข่าวต้องอาศัยเวลาในการผลิตและการกระจายไปสู่สถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละแห่ง สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ใช้ข่าวจากหนังสือข่าวของสำนักข่าวไทย คือ สถานีวิทยุกระจายเสียง 919 กรป.กลาง สถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. และสถานีวิทยุกระจายเสียง กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ สถานีวิทยุกระจายเสียง ขสทบ.

5.2.2 วิทยุสารประจำวันของกรมประชาสัมพันธ์ เป็นเอกสารข่าวที่ได้ข่าวมาจากผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รายงานเข้ามายังผู้เรียบเรียงข่าว เพื่อผลิตออกมาเป็นวิทยุสารประจำวัน แจกจ่ายไปยังหน่วยต่าง ๆ ด้วย ทางกรมประชาสัมพันธ์จะใช้ข่าวจากวิทยุสารประจำวัน เป็นข่าวอ่านทั้งข่าวภาคถ่ายทอด และรายการข่าวทุกครึ่งชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ มารับไปอ่านเป็นข่าววิทยุกระจายเสียง แต่ก็มักเลือกข่าวที่เป็นข่าวทั่ว ๆ ไป ข่าวแห้ง ๆ ไม่มีกำหนดระยะเวลาเช่นเดียวกับข่าวจากหนังสือข่าวของสำนักข่าวไทย

5.3 ข่าวแจกจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ เป็นข่าวประชาสัมพันธ์หรือข่าวแจก (Press Release) จากหน่วยงานประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ส่งมายังสถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละสถานี และผู้จัดรายการข่าวอิสระ ข่าวแจกเหล่านี้จะต้องนำมาเรียบเรียงใหม่ให้เหมาะสมกับการออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง ลักษณะของข่าวแจกจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ มักจะอยู่ในรูปของข่าวประชาสัมพันธ์หน่วยงาน และข่าวบริการประชาชน

5.4 หนังสือพิมพ์ เป็นแหล่งข่าวที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่ง สำหรับรายการข่าววิทยุกระจายเสียง เป็นการรวบรวมข่าวจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับ นำไปสรุปย่อหรือเพิ่มเติม เพื่อนำมาเล่าหรือพูดคุยออกอากาศสู่ผู้ฟัง ซึ่งในแง่ของการควบคุมแล้ว กบว. ห้ามไม่ให้อ่านหนังสือพิมพ์ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ดังนั้น การนำข่าวมาจากหนังสือพิมพ์นั้น ผู้จัดการรายการจะไม่ได้อ้างแหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับใดเลย และจึงหลีกเลี่ยงในลักษณะที่อ่านข่าวเดียวจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับประกอบเข้ากับการแสดงความคิดเห็น หรือการพูดคุยข่าวที่เป็นเอกลักษณ์ของนักจัดรายการข่าวแต่ละคน

"การทำข่าวก็ต้องอาศัยจากหนังสือพิมพ์ ต้องอ่านทัศนะของคอลัมน์นิสต์ หนังสือพิมพ์แต่ละคนแล้วนำมาซึ่งน้ำหนักดู รวมทั้งนำเนื้อหาของข่าวเดียวกันมาเปรียบเทียบกันแต่ละฉบับ แล้วนำมาเฉลี่ยโดยไม่ได้นำมาจากฉบับใดฉบับหนึ่ง ปัจจุบันนี้หนังสือพิมพ์มากกว่าวันละ 7 ฉบับ" (อานาจ สอนอิมศาสตร์ : สัมภาษณ์)

ศิลาชัย ชาญเฉลิม ผู้จัดการรายการข่าวชาวบ้าน ได้ชี้แหล่งจากหนังสือพิมพ์เช่นกัน "ผมหาจากหนังสือพิมพ์ด้วย แล้วนำเอาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์นั้นมาเล่าให้ชาวบ้านฟัง แล้วให้แนวคิดเพิ่มเติมด้วย"

ส่วนรายการละครข่าว ที่มีวิธีการนำเสนอแบบละคร ก็ชี้แหล่งข่าวจากหนังสือพิมพ์เช่นกัน "ข้อมูลได้มาจากหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เดลินิวส์ ฯลฯ จะหาข่าวสั้น ๆ ข่าวชาวบ้านกรอบเล็ก ๆ มาเป็นข้อมูลในการสร้างเรื่องจากข่าวอีกทีหนึ่ง" (กัลยาณี พรหมใจรักษ์ : สัมภาษณ์)

รายการข่าวที่มีแหล่งข่าวมาจากหนังสือพิมพ์ คือ รายการพูดคุยข่าว รายการข่าวชาวบ้าน รายการละครข่าว และเนื้อหาที่นำเสนอเป็นข่าวชาวบ้านเป็นส่วนใหญ่

5.5 ประชาชนทั่วไป เมื่อประชาชนต้องการบอกข่าวสารผ่านทางสื่อมวลชน จะมาบอกข่าวผ่านทางนักจัดรายการวิทยุที่มีชื่อเสียง ได้รับความนิยม และจัดรายการข่าววิทยุมาเป็นเวลานานจนเป็นที่รู้จักของประชาชนโดยทั่วไป ข่าวที่ได้จากประชาชน

จะเป็นข่าวกำหนดการจัดงานต่าง ๆ ข่าวความเดือดร้อนของชาวบ้าน ข่าวบริการประชาชน ผู้จัดรายการจะต้องคัดเลือก และตรวจสอบข่าวก่อนจะออกอากาศ รายการข่าวที่มีเนื้อหาของข่าวที่ได้รับจากประชาชนทั่วไป คือ ข่าวบริการประชาชนในรายการข่าวชาวบ้าน เช่น รายการคุยเรื่อง 6 โมงเช้า รายการข่าวยามเช้า รายการเสียงจากนายหนอย รายการข่าว 4 มุมบ้าน เป็นต้น

จากการได้มาของข่าวที่กล่าวในข้างต้น จะพบว่าเนื้อหาของข่าวที่ปรากฏในรายการข่าวแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกัน เพราะการได้มาของข่าว หรือ แหล่งข่าวแตกต่างกัน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างกันระหว่างรายการข่าวประเภทเป็นทางการและรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการได้ดังนี้

ตาราง เปรียบเทียบการได้มาของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการและรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ

การได้มาของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการ	การได้มาของข่าวในรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สื่อข่าว 2. เอกสารข่าว 3. ข่าวแจกจากหน่วยงานต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารข่าว 2. หนังสือพิมพ์ 3. ข่าวแจกจากหน่วยงานต่าง ๆ 4. ประชาชนทั่วไป

จากตารางจะพบว่า รายการข่าวประเภทเป็นทางการและรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ มีแหล่งที่ได้มาของข่าวที่แตกต่างกัน จึงทำให้เนื้อหาที่นำเสนอในรายการแตกต่างกันด้วย สำหรับการได้มาของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการ จะได้มาจากผู้สื่อข่าว เอกสารข่าว และข่าวแจกจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งรายการข่าวประเภทเป็นทางการ

จะมีลักษณะการทำงานคล้ายคลึงกับองค์กรหนังสือพิมพ์ มีผู้สื่อข่าวที่สามารถออกไปหาข่าว แล้วรายงานเข้าสถานีได้ ข่าวส่วนใหญ่จะได้อาจมาจากผู้สื่อข่าวทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค อาจอยู่ในลักษณะผู้สื่อข่าวรายงานเข้ามาในรายการ หรือนำมาเรียบเรียงเป็นข่าววิทยุหรือเอกสารข่าวนำมาอ่านในรายการข่าวต่อไป นอกจากนี้รายการข่าวประเภทเป็นทางการ ยังมีเนื้อหาที่เป็นข่าวราชการเป็นข่าวการประชาสัมพันธ์ตามนโยบายของรัฐบาลจึงต้องอาศัย ข่าวแจกจากหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย

ส่วนรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ มีการได้มาของข่าวจาก เอกสารข่าว หนังสือพิมพ์ข่าวแจกจากหน่วยงานต่างๆ และประชาชนทั่วไป เนื่องจากรายการข่าวประเภทนี้ ไม่มีผู้สื่อข่าวออกไปหาข่าว แต่อาศัยข้อมูลข่าวสารจากแหล่งวิทยุภูมิ หรือจากเอกสาร ข่าวที่ได้จากเอกสารเหล่านี้จะเป็นข่าวแห้ง ๆ เป็นข่าวที่ไม่มีข้อกำหนดด้านเวลา แต่ผู้จัดรายการจะนำข่าวนั้นมาประกอบเข้ากับความคิดเห็น เทคนิคลีลาการพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละคน ทำให้ข่าวนั้นน่าสนใจขึ้น ผู้ฟังไม่ต้องการฟังข่าวที่ใหม่สดจากผู้จัดรายการ แต่ต้องการฟังทัศนะ ความคิดเห็นประกอบข่าวนั้น นอกจากนี้ยังมีแหล่งข่าวจากประชาชนทั่วไปที่จะแจ้งข่าวประเภทบริการประชาชน ได้แก่ข่าวกำหนดการงานต่าง ๆ ไปยังนักจัดรายการที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันดี อีกด้วย

การวิเคราะห์คุณค่าของข่าวในรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

ในการพิจารณาเรื่องคุณค่าของข่าว เป็นการวิเคราะห์ว่าข่าวใดมีคุณค่ามากพอที่สามารถออกอากาศได้ ซึ่งข่าวแต่ละข่าวนั้นมีคุณค่ามากน้อยแตกต่างกัน ถ้าข่าวใดมีคุณค่าของข่าวในหลายๆประเด็น ข่าวนั้นจะมีคุณค่าของข่าวมากกว่าข่าวที่มีคุณค่าของข่าวเพียงประเด็นเดียว และจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปคุณค่าของข่าวได้จากการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. ความรวดเร็วหรือความสด (Immediacy of Timeliness) เนื่องจากข่าวจะต้องเป็นเหตุการณ์ใหม่และมีการรายงานที่ทันต่อเหตุการณ์ จึงเน้นเรื่องความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้ข่าวสารไปถึงผู้ฟังได้รวดเร็วที่สุด ซึ่งคุณค่าของข่าวในเรื่องความรวดเร็วหรือความสด เป็นคุณสมบัติข้อแรกที่ผู้คัดเลือกข่าวต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะ

ข่าวเหตุการณ์สำคัญ จะมีการส่งผู้สื่อข่าวออกไปรายงานจากสถานที่เกิดเหตุการณ์จริง มักจะพบในรายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง ข่าวด่วนหรือข่าวล่า และข่าวประกอบเสียง

2. ความเด่น หรือสำคัญ (Prominence of Important) องค์ประกอบของความเด่นแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ความเด่นหรือความสำคัญของบุคคล และความเด่นหรือความสำคัญของเหตุการณ์ ลักษณะของความเด่นหรือความสำคัญของบุคคล จะเรียงลำดับข่าวตามความสำคัญของบุคคลที่เป็นข่าว ได้แก่ ข่าวในพระราชสำนัก ข่าวนายกรัฐมนตรี ข่าวคณะรัฐมนตรี และลักษณะความเด่นหรือความสำคัญของเหตุการณ์ เป็นข่าวที่เป็นที่สนใจในขณะนั้น เป็นข่าวที่ผู้คนให้ความสนใจอยากรู้ และมีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก อันได้แก่ ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ ข่าววินาศภัยครั้งสำคัญ ๆ โดยส่วนใหญ่ข่าวราชการจะเน้นที่ความสำคัญของบุคคลมากกว่าความสำคัญของเหตุการณ์ เช่น ข่าวของรัฐมนตรีจะมีความสำคัญมากกว่าข่าวความเดือดร้อนของประชาชน แต่ถ้าข่าวนั้นประกอบด้วยความเด่นของตัวบุคคล และความเด่นของเหตุการณ์จะทำให้ข่าวนั้นมีคุณค่าของข่าวมากกว่าความเด่นของตัวบุคคล หรือความเด่นของเหตุการณ์เพียงอย่างเดียว

3. ผลกระทบต่อประชาชน (Consequence) ข่าวใดที่มีผลกระทบต่อประชาชนมาก ข่าวนั้นย่อมได้รับการพิจารณาว่ามีคุณค่าของข่าวมากกว่า และได้รับคัดเลือกนำเสนอมากกว่าข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชนเพียงบางกลุ่มเท่านั้น ข่าวที่มีผลกระทบกระเทือนต่อประชาชนส่วนใหญ่ คือ ข่าวที่มีความสำคัญในระดับประเทศได้แก่ ข่าวเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ฯลฯ ส่วนข่าวที่มีผลกระทบกระเทือนต่อประชาชนบางกลุ่ม ได้แก่ ข่าวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป ข่าวเกี่ยวข้องกับชุมชน ข่าวชาวบ้าน

4. ความใกล้ชิด (Proximity) ถ้าข่าวที่นำเสนอมีความใกล้ชิดกับผู้ฟังมาก ข่าวนั้นก็จะมีคุณค่าของข่าวมากกว่าข่าวที่อยู่ไกลตัวผู้ฟัง ไม่ว่าจะ เป็นความใกล้ชิดในเรื่องสถานที่ ระยะทาง หรือจิตใจ ฯลฯ ดังนั้น ข่าวที่นำเสนอส่วนใหญ่เป็นข่าวภายในประเทศมากกว่าข่าวต่างประเทศ เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับผู้ฟังมากกว่า เช่น รายการข่าวภาคถ่ายทอดของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจะเสนอข่าวภายในประเทศ 19-24 นาที และเสนอข่าวต่างประเทศประมาณ 3-5 นาที จากเวลาเสนอข่าวทั้งหมด 30 นาที ยกเว้นมี



ข่าวต่างประเทศที่สำคัญมาก ก็จะต้องนำเสนอข่าวต่างประเทศมากกว่าข่าวภายในประเทศ นอกจากนี้ในบางสถานียังมีการแบ่งเนื้อหาข่าวให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งช่วยเพิ่มความใกล้ชิดให้กับผู้ฟังมากขึ้น และเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้น เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นชนบท ผู้ใช้แรงงาน จะเสนอข่าวเกษตรกร ข่าวสาธารณสุขหรือข่าวการเมืองที่ไม่ซับซ้อน แต่ถ้ากลุ่มเป้าหมายเป็นนักธุรกิจ นักบริหาร จะเน้นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ ข่าวความเคลื่อนไหวของตลาดหุ้น

5. เรื่องที่คนทั่วไปสนใจ (Human Interest) มีลักษณะเป็นข่าวที่เน้นความสะเทือนอารมณ์ เพิ่มความรู้สึกร่วมทางอารมณ์ไปกับบุคคลในข่าว มีผลกระทบต่อผู้ฟังในระยะสั้นได้แก่ข่าวประจำวันที่เกี่ยวข้องกับชาวบ้าน ข่าวอาชญากรรม ข่าวโรงพัก ฯลฯ

สำหรับองค์ประกอบของข่าวข้ออื่น ๆ ได้แก่ ความแปลกประหลาด (Unusualness /Oddity) ความมีเงื่อนงำ (Suspense) ความก้าวหน้า (Progress) ฯลฯ ก็มีความรวมอยู่ในข่าวเช่นเดียวกัน และข้อนำสังเกตของการนำเสนอข่าววิทยุกระจายเสียงจะไม่นำเสนอข่าวที่มีความขัดแย้ง (Conflict) หรือข่าวที่มีความไม่ลงรอยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวความขัดแย้งที่ประชาชนทั่วไปสนใจที่ยังไม่มีการสรุป ยกเว้นจะเป็นการแสดงความคิดเห็น หรือการวิเคราะห์วิจารณ์ข่าวนั้น ทั้งนี้เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงทุกแห่งเป็นสื่อมวลชนของรัฐต้องยึดแนวนโยบายที่สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับประชาชน ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนของรัฐ

การพิจารณาคูณค่าของข่าวในรายการข่าวแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งแยกออกเป็นข่าวประเภทไม่เป็นทางการ คูณค่าของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการและคูณค่าของข่าวในรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ

ตาราง แสดงคุณค่าของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการและรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ

คุณค่าของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการ	คุณค่าของข่าวในรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ
1. ความรวดเร็วหรือความสด 2. ความเด่นหรือความสำคัญ 3. ผลกระทบต่อประชาชน	1. เรื่องที่คนทั่วไปสนใจ 2. ความใกล้ชิด 3. ความแปลก

จากตารางแสดงคุณค่าของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการและรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ จะพบว่ามีคุณค่าของข่าวแตกต่างกัน ดังนั้นข่าวที่นำเสนอในรายการข่าวทั้ง 2 ประเภทนี้ จึงมีความแตกต่างกัน สำหรับรายการข่าวประเภทเป็นทางการ อันประกอบด้วย รายการข่าวรวม รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง และรายการข่าวด่วนหรือข่าวล่า จะเน้นเรื่องความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์เป็นอันดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ต้องรายงานเหตุการณ์นั้นตลอด ส่วนใหญ่ข่าวที่เน้นเรื่องความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ จะเป็นข่าวที่ผู้สื่อข่าวรายงานมาจากสถานที่เกิดเหตุการณ์จริง ทั้งนี้เนื่องจากรายการข่าวประเภทนี้ มีลักษณะการทำงานแบบองค์การหนังสือพิมพ์ มีผู้สื่อข่าวประจำสายข่าวต่าง ๆ ออกไปส่งข่าวและรายงานกลับเข้ามา แต่ละสถานีจึงเน้นในเรื่องความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์มากที่สุด ศราวุฒิ ห่วงสมุทร บรรณาธิการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. ได้กล่าวถึงความรวดเร็วของข่าวว่า "ในด้านความเร็ว เราเร็วกว่าทุกสถานีเพราะสามารถรายงานสดจากผู้สื่อข่าวได้ทันที มีทั้งข่าวเหตุการณ์ ข่าวสัมภาษณ์ ข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ " หรือแม้แต่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยก็เน้นเรื่องความรวดเร็วทันเหตุการณ์เช่นกัน "ในด้านความเร็ว ก็พยายามออกอากาศทันที ถ้าเป็นเหตุการณ์สำคัญมากจะออกข่าวทุกครั้งชั่วโมง" นอกจากนี้ยังมีคุณค่าของข่าวในเรื่องความเด่นหรือความสำคัญ และผลกระทบที่อนข่าวที่นำเสนอจึงเป็นข่าวที่มีความสำคัญในระดับประเทศ ได้แก่ ข่าวเศรษฐกิจการเมือง สังคม ฯลฯ ที่มีผลกระทบในระยะยาวต่อประชาชนจำนวนมาก

รวมไปถึงความเด่นของบุคคลที่พบในข่าวราชการหรือข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เราจะพบคุณค่าของข่าวในเรื่องความรวดเร็วหรือความสด "ความเด่นหรือความสำคัญและผลกระทบกระเทือน ในรายการข่าวประเภทเป็นทางการ

ส่วนรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ ประกอบด้วย รายการพูดคุยข่าว รายการข่าวชาวบ้าน และรายการละครข่าว จะเน้นคุณค่าของข่าวในเรื่องที่มนุษย์ทั่วไปสนใจที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในกลุ่มนั้น หรือข่าวที่มีความแปลกข่าวที่น่าสนใจส่วนใหญ่จะเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ข่าวอาชญากรรมข่าวโรงพัก ข่าวชาวบ้าน ที่นำมาเสริมแต่งเพิ่มเติมเรื่องราวให้ขยายออกไป เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วม มีความสนุกสนานตามไปด้วย ซึ่งรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการนี้ จะไม่เน้นคุณค่าของข่าวในเรื่องความรวดเร็วหรือความสด จะเน้นที่เทคนิคการพูด เป็นการพูดคุยและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวให้ผู้ฟังได้รับทราบรวมทั้งผู้จัดรายการข่าวต้องหาข่าวมาจากแหล่งทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ หนังสือข่าว ฯลฯ จึงทำให้คุณค่าของข่าวในเรื่องความรวดเร็วทันเหตุการณ์ลดลง

กล่าวโดยสรุป รายการข่าวทั้ง 2 ประเภท คือ รายการข่าวประเภทเป็นทางการ และรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ พิจารณาคุณค่าของข่าวแตกต่างกัน โดยรายการข่าวประเภทเป็นทางการจะเน้นคุณค่าของข่าวในเรื่องความรวดเร็วทันเหตุการณ์ ความเด่นหรือความสำคัญ และผลกระทบกระเทือน ส่วนรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ จะเน้นคุณค่าของข่าวในเรื่องที่มนุษย์ทั่วไปสนใจ ความใกล้ชิด และความแปลก จากคุณค่าของข่าวที่แตกต่างกัน ทำให้เนื้อหาของรายการข่าวทั้ง 2 ประเภท มีความแตกต่างกันออกไปด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย